

држава омогућила „време не само повијести из филозофије, него и филозофије повијести.“! Приликом конституисања било каквог тематизовања повести, а посебно *филозофије повести*, изузетно је важно избећи *силажење у микрологију споредног*, које настају увек када се покуша начинити нужним нешто што је, још према Аристотеловом одређењу, могло бити *овако или онако*. Вредност филозофије повести, напротив, лежи управо у „уметничкој вези момента који само описује, а потом се опет уздиже у спекулацију“, јер за разлику од повести, као рефлектоване историје, сâма историја нема непосредно дат предмет свог истраживања, него једну форму његовог *духовног привида*. Због тога њена садржина увек остаје повезана са случајностима *обичне стварности* и њених догађаја, заплета и индивидуалности, за разлику од уметничког дела, које приказује *вечне силе* које владају кроз разноликост историје, без узредности, ефемерности и непосредне чулне садашњости.

Раније је наглашено да Хегел идеју уметнички лепог не конципира као идеју неке *метафизичке логике*, него као *стварност уобличену сходно властитом појму*, што је смисао његовог одређења *идеала*. Идеал, дакле, представља слагање праве, конкретне идеје и њеног облика, па форме уметности нису ништа друго него *различити односи између садржине и форме*, који произилазе из саме идеје. Специфичност идеала лежи у томе што је он у стању да се као *општа супстанција* издигне изнад обиља свих појединачних форми, које идеји коју представља не одговарају. Због тога је и посебне *форме уметнички лепог* потребно приказати кроз однос садржине и форме који одговара њиховој идеји, „филтрирајући“ случајности и изузетке који не доприносе расветљавању тог односа. Незаобилазан проблем у сваком сегменту Хегелове филозофије тиче се односа између духовног и природног, па је тако и са формама уметнички лепог. Појам духа као правог тоталитета *по себи* значи само *раздвајање* на објективност и на субјекат у себи, како би на основу те супротности дошао из природе себи, а затим као њен победник и господар био „слободан и добре воље према њој“, наводи Хегел, додајући да је основни моменат у суштини сâмог духа истовремено и главни моменар у *представи* коју он производи о сâмом себи. У том контексту битна је и разлика између духа и душе: за разлику од душе, коју испуњава неки *појединачни* леп предмети, дух је *делатан и немиран*, па се показује као лутање кроз радост, бол, немир и покрет.

Будући да се појам уметности не састоји у анализи и раздвајању значења и облика, већ у њиховом идентификовању и синтези, у сваком сегменту тог процеса оно